

Határtalan ünnep - Pünkösöd

Szerző Administrator
2012. május 21.
Utolsó frissítés 2012. május 21.

Határtalan ünnep - Pünkösöd a Monarchia zenekarral

Újabb Szvorák Katalin album tölthető le ingyen a művésznő honlapjáról. A lemezen pünkösdi katolikus, evangélikus és református liturgikus énekek és himnuszok, népelemek, zöldságjárók, pünkösdi gyermekdalok csendülnek fel magyar, szlovák, német, horvát, szlovén, latin, szerb, lengyel és cseh nyelven. A lemezen közreműködik a Monarchia Zenei Társulás tagjaként a bécsi Tanzgeiger, a Vujicsics Együttes, a Gombai zenekar, Szabó Zoltán, Kis Ferenc és Balogh Kálmán.

„A földgömböt forgatva kicsiny pont. Térképen ráközelítve: foltocskák, hegyek gyűrűjében síkság zöldjével. Közigazgatási térképen mindez határokkal érezten. A határok helye a térkép kiadási dátumától függ itt, Közép-Európában. Egészen közel hajolva: a hazánk. A haza: táj, ember, nyelv, dal. Amit a nyelv elválaszt, a dal összeköti. Mert az ember vándorolt a tájon, s méh gyanánt porozta egyik kultúrával a másikat. Nevek mindenütt mindenfélék: az elvegyülést hirdetik.

Szavakban sok az egymásra acsarkodás. A dal abból a mélységből szól, ahol egyek vagyunk: születésben, halálban, szerelemben, ünnepekben.

Jó, hogy van Szvorák Kati, akit neve és nyelve többfelé köt, s akinek éneke híd. Nem gigászi híd kell ide, hisz a szakadék képzelt csupán. Elég egy palló, amelyen átsegít a túlsó partra. Ahol mi magunk vagyunk.

Há ő énekel, nyugodtan forgatom a földgömböt. A kicsiny pont harmóniája hallik...”

Hollós Máté

„Ismét tematikus, ezúttal a pünkösdi zenei anyagával foglalkozó lemezt jelentetett meg Szvorák Kati. A népdalénekes a közép-európai dallamcsaládok egymásra hatását bemutató sorozat legújabb albumán precízen és tudományos alaposággal tárja fel a pünkösdi gregorián dallamok, a népi variánsaik és az egyes szokásdallamok kapcsolatát a magyar, a német, a horvát, a szlovák, a román, a bosnyák, a sokác, a bunyevác, a cseh és a szlovén hagyományban.

A dallamvándorlás jelenségéről és jelentőségéről az utóbbi időben a szakemberek sokat beszéltek, a közönséghez azonban nem jutott el teljes egészében a felismerés: a népzenei különösen az egyházi ünnepekhez kötődő rétege a ráakódott nemzeti sajtóságok ellenére nagyon is összeurópai hagyomány. Szvorák Kati lemezét meghallgatva ez megérthető.

A dallamok a lemezen kísérettel, lényegében feldolgozásként szólnak meg, ezek azonban csak annyiban érintik az énekek zenei szövetét, hogy megkísérelnek visszaadni egy elképzelt, „eredeti” hangzást, egyfajta feldúsított, ünnepélyesebbé tett verzióban, ugyanis a dalok többségét leginkább csak vokálisan ismerjük, s valószínűleg évszázadokon át így is énekelték őket.

A lemez nagy előnye - a sorozat korábbi öt albumához hasonlóan - a széles körű felhasználhatóság. A kísérőfüzet a dallamok eredetének megismerését és visszakeresését segíti, a típusokba rendezés az átláthatóságot könnyíti meg, az énekek nagy elterjedési területének lefedése, az országhatárokon átívelő dallamcsaládok kapcsolata pedig nemcsak hazai, hanem minden bizonnyal nemzetközi érdeklődésre is számot tart. A hiteles előadásnak köszönhetően a lemez hangzó zenetörténeti segédanyagnak is kiválóan alkalmas.”

Kiss Eszter Veronika - Magyar Nemzet, 2005.05.17

„...Szvorák Kati ezeket a párhuzamokat találta meg, jó érzékkel, mivel zsigereiben őrzik mindegyiket. Testvéreként látogat el magyar dallamcsaládokhoz. Köszönjük meg neki...”

Borzák Tibor: Népdalvándor (Szabad Föld, 2005.január 21.)

„...A zene, a dallamok nem ismernek határokat. Szvorák Kati új lemezén magyar népdaltípusok, dallamcsaládok találkoznak, aki követi útjukat, élménygazdag utazáson vehet részt?...”

Kincsekre lelve (Nők Lapja, 2005.január 26)

„...Szvorák Kati ismét két új tematikus albummal jelentkezett, amelyek egy-egy jellegzetes dallamcsalád különböző variánsait énekl. Az Áthallások - Magyar népdalvariánsok - és a Pünkösdi Közép-Európában az elmúlt időszak talán legérdekesebb kiadványai, tulajdonképpen hangzó zenetörténeti összefoglalók, ismeretterjesztő zenés előadások, amelyek amellet, hogy megmaradnak a történeti hűségnek, feldolgozásaikkal különleges színt visznek a dalokba, és könnyen emészthetővé teszik azokat a népzenei és a középkori muzsikát kevésbé ismerők számára is....a Pünkösdi nagy erénye, hogy kifejezetten szép és részletes válogatásával nagyszerű szolgálatot tehet az ünnep idején is...”

Pál Eszter Gramofon [2005-06-22]

Határtalan ünnep

Igazi világzene ez a „népek pünkösde”. Szvorák Kati népdalénekes újabb, szám szerint huszadik önálló albuma méltó módon köszöntötte a születésnapját ünneplő egyházat. A felvidéki származású, ma Pilisszentlászlón élő művész karácsony és húsvét után most pünkösdi dalait gyűjtötte csokorba. Liturgikus énekek és himnuszok, népénekek, zöldágjárók, aranykapujátékok, pünkösdi gyermekdalok hangzanak el azon a lemezen, amely a közelmúltban jelent meg a Hungaroton gondozásában.

Evangélikus fülnek különösen is kedves az Ó, jöjj, teremő Szentlélek című dal, melyet először latinul, majd horvátul, végül pedig magyarul is meghallgathatunk. A valószínűleg a 9. századból való dallamhoz Luther Márton írta a szöveget; magyar forrása az 1976-os Dunántúli evangélikus énekeskönyv. A Jövel, Szentlélek Úristen című magyar református dal párja pedig a Príd, Duchu Sväty (Jöjj el, Szentlélek) című szlovák evangélikus dal.

A pünkösdi gyűjtemény különlegessége a felekezeti és nyelvi sokszínűség. A dalokat eredeti magyar, lengyel, német, latin, szlovák, cseh, szlovén és horvát nyelven hallhatjuk, de megismerhetünk szerb és román pünkösdi dallamokat is.

Miért ez a sok szín és sok nyelv? Minden bizonnyal azért, mert Szvorák Kati ezzel a munkájával is ama célját igyekszik megvalósítani, amelyet egy vele készült interjúban így fogalmazott meg: „Ropant fontos önazonosság-tudatunk fejlesztése, de nem elegendő csak ennek a hirdetése. Azt is tudatosítani kell az emberekben, hogy mi az, ami másokhoz köt bennünket; közös nyelvet kell találnunk a szomszédainkkal. Egymáshoz vezető, átjárható hidak emelésére van szükség, és kulturális téren léteznek ezek a hidak. Ezeket kell erősíteni.

A hídépítést a tavaly megjelent húsvéti albumhoz hasonlóan most is a Monarchia Zenei Társulás, a bécsi Mulatschag Gruppe és a Vujicsics együttes segíti. Külön köszönet illeti még a közreműködő énekeseket, illetve a szentendrei Vujicsics Tihamér Alapfokú Művészetoktatási Intézmény népdaltagozatos növendékeit.

A széles repertoár harmincöt dal meghallgatása után csak egyetérteni lehet Hollós Máté ajánlásával: „Szavakban sok az egymásra acsarkodás. A dal abból a mélységből szól, ahol egyek vagyunk: születésben, halálban, szerelemben, ünnepekben.” Szvorák Kati erről az egységről a maga eszközével, azaz dallal tesz bizonyosságot.

Gazdag Zsuzsanna

Evangélikus Egyház - Online újságok - Evangélikus Élet - Archívum - 2005 - 28 - Határtalan ünnep